I.

*(Zakonodavni akti)*

# UREDBE

## UREDBA (EU) 2022/590 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**od 6. travnja 2022.**

**o izmjeni Uredbe (EZ) br. 138/2004 u pogledu regionalnih ekonomskih računa u poljoprivredi**

**(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 338. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([1]),

budući da:

(1) Uredbom (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) uspostavlja se Europski sustav računa 2010. („ESA 2010.") te ona sadržava referentni okvir zajedničkih standarda, definicija, klasifikacija i računovodstvenih pravila za izradu računa država članica za statističke potrebe Unije.

(2) Uredbom (EZ) br. 138/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) uvode se ekonomski računi u poljoprivredi („ERP-ovi") na području Unije te se utvrđuju metodologija i rokovi za dostavljanje poljoprivrednih računa. ERP-ovi su prateći računi nacionalnih računa, kako su predviđeni u ESA-i 2010., a njihova je svrha dobivanje usklađenih rezultata usporedivih među državama članicama za izradu računâ za potrebe Unije. Europski revizorski sud objavio je 2016. tematsko izvješće br. 1/2016 naslovljeno „Je li sustav kojim se Komisija služi za mjerenje uspješnosti u vezi s dohodcima poljoprivrednika dobro osmišljen i temelji li se na pouzdanim podatcima?". To izvješće sadržava utemeljena i relevantna opažanja i preporuke u vezi s ERP-ovima i Uredbom (EZ) br. 138/2004.

([1]) Stajalište Europskog parlamenta od 8. ožujka 2022. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 29. ožujka 2022.

([2]) Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174, 26.6.2013., str. 1.).

([3]) Uredba (EZ) br. 138/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. prosinca 2003. o ekonomskim računima u poljoprivredi na području Zajednice (SL L 33, 5.2.2004., str. 1.).

(3) Regionalni ekonomski računi u poljoprivredi („RERP-ovi”) prilagodba su ERP-ova na regionalnoj razini. Sami nacionalni podaci ne mogu prikazati cijelu i ponekad složenu sliku onoga što se događa na detaljnijoj razini. Stoga podaci na regionalnoj razini pomažu u boljem razumijevanju različitosti koje postoje među regijama, nadopunjuju podatke na razini Unije, europodručja i pojedinačnih država članica, istodobno odgovarajući na povećanu potrebu za statističkim podacima o odgovornosti, te povećavaju razinu usklađenosti, učinkovitosti i dosljednosti u pogledu poljoprivredne statistike Unije. RERP-ove stoga treba uključiti u Uredbu (EZ) br. 138/2004 u smislu metodologije i programa prijenosa podataka.

(4) Statistika se više ne smatra samo jednim od brojnih izvora informacija za potrebe oblikovanja politika, nego ima središnju ulogu u procesu donošenja odluka. Za donošenje odluka na temelju dokaza potrebna je statistika koja zadovoljava kriterije visoke kvalitete kako je navedeno u Uredbi (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]), u skladu sa svrhama kojima služi.

(5) Visokokvalitetni statistički podaci na regionalnoj razini središnji su alat za provedbu, praćenje, evaluaciju, preispitivanje i procjenu ekonomskog, okolišnog i društvenog utjecaja politika koje se odnose na poljoprivredu u Uniji, osobito zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), uključujući mjere ruralnog razvoja, ZPP-ov novi model ostvarivanja politika i nacionalne strateške planove, kao i politike Unije koje se, među ostalim, odnose na okoliš, klimatske promjene, bioraznolikost, kružno gospodarstvo, upotrebu zemljišta, uravnotežen i održiv regionalni razvoj, javno zdravlje, dobrobit životinja, sigurnost hrane i opskrbe hranom te ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda. RERP-ovi su ključni i za točnu procjenu doprinosa poljoprivrednog sektora ostvarenju europskog zelenog plana, a posebno strategije „od polja do stola” i strategije Unije za bioraznolikost. Sve se više prepoznaje uloga regija i regionalnih podataka u provedbi ZPP-a. Regije su važan pokretač otvaranja radnih mjesta i održivog gospodarskog rasta u Uniji te pružaju bolje podatke za procjenu održivosti poljoprivrednog sektora za okoliš, ljude, regije i gospodarstvo.

(6) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) javnosti bi trebalo odobriti pristup podacima prikupljenima na temelju ove Uredbe koji nisu objavljeni.

(7) Uredbom (EZ) br. 223/2009 osigurava se pravni okvir za europsku statistiku i od država članica zahtijeva se da poštuju statistička načela i kriterije kvalitete koji su utvrđeni u toj uredbi. Izvješća o kvaliteti ključna su za ocjenjivanje, poboljšavanje i komunikaciju o kvaliteti europske statistike. Odbor za Europski statistički sustav (ESSC) podupro je jedinstvenu integriranu strukturu metapodataka kao standard Europskog statističkog sustava za izvješćivanje o kvaliteti, čime se ujednačenim standardima i usklađenim metodama pridonosi ispunjavanju zahtjeva u pogledu kvalitete statistike utvrđenih u Uredbi (EZ) br. 223/2009, a posebno zahtjeva u pogledu kvalitete statistike iz članka 12. stavka 3. te uredbe. Resursi bi se trebali koristiti optimalno, a opterećenje za davatelje podataka trebalo bi svesti na najmanju moguću mjeru.

(8) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu aranžmana za izvješća o kvaliteti i njihova sadržaja. Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti i u pogledu mogućih odstupanja od zahtjeva u pogledu RERP-ova. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]).

(9) ERP-ovim se pružaju važni godišnji makroekonomski podaci europskim oblikovateljima politika triput godišnje kao što je predviđeno u Prilogu II. ovoj Uredbi. Sadašnji rok za dostavu drugih procjena ERP-ova, jedne od triju dostava podataka u godini, ne ostavlja mnogo vremena nakon završetka referentnog razdoblja za prikupljanje poboljšanih podataka u odnosu na podatke dostavljene za prve procjene ERP-ova. Da bi se poboljšala kvaliteta drugih procjena ERP-ova, odgovarajući rok za njihovu dostavu potrebno je malo odgoditi.

([4]) Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

([5]) Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).

([6]) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(10) Uredbu (EZ) br. 138/2004 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(11) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, naime uključenje RERP-ova u postojeći pravni okvir europske statistike o ERP-ovima, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog dosljednosti i usporedivosti on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

(12) Provedeno je savjetovanje s ESSC-om,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

*Članak 1.*

Uredba (EZ) br. 138/2004 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 3. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Prva dostava podataka provodi se u studenome 2003.

Međutim, prva dostava podataka o regionalnim ekonomskim računima u poljoprivredi („RERP-ovi") na razini NUTS 2 u smislu Uredbe (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (*) provodi se do 30. rujna 2023.

(*) Uredba (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 154, 21.6.2003., str. 1.).";

2. umeću se sljedeći članci:

„*Članak 3.a*

**Diseminacija statističkih podataka**

Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 1367/2006 Europskog parlamenta i Vijeća (*) i Uredbu (EZ) br. 223/2009, Komisija (Eurostat) besplatno diseminira na internetu podatke koji su Komisiji (Eurostatu) dostavljeni u skladu s člankom 3. ove Uredbe.

*Članak 3.b*

**Ocjena kvalitete**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale kvalitetu dostavljenih podataka i metapodataka.

2. Za potrebe ove Uredbe kriteriji kvalitete utvrđeni u članku 12. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 223/2009 primjenjuju se na podatke koji se dostavljaju u skladu s člankom 3. ove Uredbe.

3. Komisija (Eurostat) ocjenjuje kvalitetu dostavljenih podataka. Države članice u tu svrhu Komisiji (Eurostatu) dostavljaju izvješće o kvaliteti, i to prvi put do 31. prosinca 2025., a zatim svakih pet godina za skupove podataka koji se dostavljaju tijekom izvještajnog razdoblja.

4. Primjenjujući kriterije kvalitete utvrđene u članku 12. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 223/2009 na podatke koji se dostavljaju u skladu s člankom 3. ove Uredbe Komisija provedbenim aktima utvrđuje oblike i strukturu izvješća o kvaliteti iz stavka 3. ovog članka te pokazatelje ocjene za ta izvješća o kvaliteti. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 4.a stavka 2. ove Uredbe. Njima se ne smije nametati znatno dodatno opterećenje ni znatan dodatni trošak za države članice.

5. Države članice bez odgode dostavljaju Komisiji (Eurostatu) sve relevantne informacije ili promjene u pogledu provedbe ove Uredbe koje bi mogle znatno utjecati na kvalitetu dostavljenih podataka.

6. Na valjano obrazloženi zahtjev Komisije (Eurostata) države članice bez odgode pružaju sva dodatna objašnjenja potrebna za ocjenu kvalitete statističkih podataka.

_____

(*) Uredba (EZ) br. 1367/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o primjeni odredaba Aarhuške konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša na institucije i tijela Unije (SL L 264, 25.9.2006., str. 13.).";

3. umeću se sljedeći članci:

„*Članak 4.a*

**Postupak Odbora**

1. Komisiji pomaže Odbor za Europski statistički sustav osnovan Uredbom (EZ) br. 223/2009. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

*Članak 4.b*

**Odstupanja**

1. Ako bi primjena ove Uredbe zahtijevala velike prilagodbe u nacionalnom statističkom sustavu države članice kad je riječ o provedbi poglavlja VII. Priloga I. i programa dostave podataka za RERP-ove iz Priloga II., Komisija može donijeti provedbene akte kojima se toj državi članici odobravaju odstupanja u trajanju od najviše dvije godine. Međutim, prvi datum za dostavu podataka za RERP-ove ne smije ni u kojem slučaju biti poslije 30. rujna 2025. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 4.a stavka 2.

2. Država članica koje odluči podnijeti zahtjev za odstupanje iz stavka 1. Komisiji podnosi valjano obrazložen zahtjev za takvo odstupanje do 21. kolovoza 2022.

3. Unija može nacionalnim statističkim uredima i drugim nacionalnim tijelima iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 223/2009 dodijeliti financijske doprinose iz općeg proračuna Unije kako bi se pokrili troškovi provedbe ove Uredbe kada su zbog uspostave RERP-ova potrebne velike prilagodbe u nacionalnom statističkom sustavu države članice.";

4. Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom I. ovoj Uredbi;

5. Prilog II. zamjenjuje se tekstom navedenim u Prilogu II. ovoj Uredbi.

*Članak 2.*

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 6. travnja 2022.

| *Za Europski parlament* | *Za Vijeće* |
|---|---|
| *Predsjednica* | *Predsjednik* |
| R. METSOLA | C. BEAUNE |

*PRILOG I.*

Prilog I. Uredbi (EZ) br. 138/2004 mijenja se kako slijedi:

1. U odjeljku „Sadržaj” dodaje se sljedeće poglavlje:

„VII. Regionalni ekonomski računi u poljoprivredi (‘RERP-ovi’)

A Opća načela

1. Uvod

2. Regionalno gospodarstvo, regionalno područje

3. Bazična jedinica u izradi RERP-ova

4. Metode izrade RERP-ova

5. Koncepti rezidentnosti i područja

6. Poljoprivredna industrija i karakteristične jedinice

B Transakcije proizvodima

1. Output

2. Intermedijarna potrošnja

3. Bruto investicije u kapital

C Transakcije raspodjele i drugi tokovi

1. Opća pravila

2. Dodana vrijednost

3. Potrošnja fiksnog kapitala

4. Subvencije

5. Porezi

6. Naknade zaposlenicima

7. Neto poslovni višak

8. Kamate, zakupnine

9. Poljoprivredni poduzetnički dohodak: opća pravila izračuna

D Kratki pregled provedbe

1. Uvod

2. Definiranje regionalne poljoprivrede

3. Mjerenje poljoprivrednog outputa

4. Neodvojive nepoljoprivredne sporedne djelatnosti

5. Intermedijarna potrošnja”;

2. u točki 1.27. treća alineja zamjenjuje se sljedećim:

„— prema dogovoru, one ne smiju obuhvaćati proizvodnju za bruto investicije u fiksni kapital u obliku nepoljoprivrednih proizvoda (kao što su zgrade ili strojevi) za vlastiti račun. Ta proizvodnja za bruto investicije u fiksni kapital u obliku nepoljoprivrednih proizvoda za vlastitu finalnu upotrebu smatra se odvojivom djelatnosti i bilježi se kao proizvodnja lokalnog JVD-a koji je moguće identificirati. Usluge smještaja pružene radnicima kao oblik plaćanja u naravi moraju se tretirati na sličan način (na računu stvaranja dohotka bilježe se kao plaćanje u naravi),”;

3. točka 2.006. zamjenjuje se sljedećim:

„2.006. Cijene u ERP-ovima moraju biti iskazane ili kao najbliži cijeli broj ili u točnom iznosu s jednim ili dva decimalna mjesta, ovisno o statističkoj pouzdanosti raspoloživih podataka o cijenama. Relevantne informacije o cijeni inputa i outputa potrebne su za izradu ERP-ova.”;

4. u točki 2.108. podtočka (g) zamjenjuje se sljedećim:

„(g) naknadu za usluge sadržane u bruto premijama osiguranja koje poduzeću osigurava pokriće od rizika kao što su gubitak stoke, štete od tuče, mraza, požara i olujnih nevremena. Preostali iznos, tj. neto premija, predstavlja sastavnicu uplaćene bruto premije iz koje osiguravajuća društva podmiruju odštetne zahtjeve.

Točna podjela bruto premija na navedene dvije sastavnice moguća je samo na razini nacionalnog gospodarstva u cjelini, kao što se čini za potrebe izrade nacionalnih računa. Podjela sastavnice usluga između proizvodnih grana gospodarstva obično se obavlja prema odgovarajućim ključevima raspodjele, a u vezi s izradom input-output tablica. Prema tomu, kada se ta stavka popunjava u ERP-ovima, upućuje se na nacionalne račune (za bilježenje subvencija u vezi s osiguravajućim uslugama vidjeti točku 3.063., bilješku 1.);”;

5. u točki 2.136. treća alineja zamjenjuje se sljedećim:

„— promjene u klasifikaciji ili strukturi dugotrajne imovine: npr. promjene ekonomske svrhe poljoprivrednog zemljišta, stoke za mlijeko namijenjene proizvodnji mesa (usp. točku 2.149., bilješka 1.) ili gospodarskih zgrada koje su prenamijenjene za privatnu ili drugu ekonomsku upotrebu.”;

6. dodaje se sljedeće poglavlje:

„VII. REGIONALNI EKONOMSKI RAČUNI U POLJOPRIVREDI (‘RERP-ovi’)

A OPĆA NAČELA

1. Uvod

7.01. Regionalni računi imaju važnu ulogu u oblikovanju, provedbi i evaluaciji regionalnih politika. Objektivni, pouzdani, dosljedni, koherentni, usporedivi, relevantni i usklađeni regionalni statistički pokazatelji pružaju čvrst temelj za politike usmjerene na smanjenje ekonomskih i socijalnih neusklađenosti između regija Unije.

7.02. RERP-ovi su prilagodba ERP-ova na regionalnoj razini.

7.03. RERP-ovi se sastoje od istog skupa računa kao i ERP-ovi, ali je zbog problema konceptualizacije i mjerenja skup računa za regije ograničenijeg opsega i razine detaljnosti od ERP-ova na nacionalnoj razini.

7.04. Kao regionalni računi, RERP-ovi se izrađuje na temelju izravno prikupljenih regionalnih podataka i nacionalnih podataka raščlanjenih po regijama na temelju pretpostavki. U izradi regionalnih računa zbog nedostatka dovoljno potpunih, pravovremenih i pouzdanih informacija na regionalnoj razini potrebno je služiti se pretpostavkama. To podrazumijeva da se pojedine razlike među regijama ne odražavaju nužno u regionalnim računima (ESA 2010., točka 13.08.).

2. Regionalno gospodarstvo, regionalno područje

7.05. Za svaku izrade regionalnih računa, neovisno o tome odnose li se na industrije ili institucionalne sektore, potrebna je stroga definicija regionalnog gospodarstva i regionalnog područja. Poljoprivredna industrija pojedine regije u teoriji obuhvaća jedinice (poljoprivredna gospodarstva) koje se bave poljoprivrednim djelatnostima (usp. točke od 1.60. do 1.66.) na regionalnom području.

7.06. Regionalno gospodarstvo zemlje dio je njezina ukupnog gospodarstva. Ukupno gospodarstvo definira se u smislu institucionalnih jedinica i sektora. Sastoji se od svih institucionalnih jedinica čije je središte prevladavajućeg ekonomskog interesa na ekonomskom području zemlje. Ekonomsko područje ne podudara se u potpunosti sa zemljopisnim područjem (usp. točku 7.08.). Ekonomsko područje zemlje dijeli se na regionalna područja i na izvanregionalna područja (ESA 2010., točka 13.09.).

7.07. Regionalno područje, kako je utvrđeno u ESA-i 2010, sastoji se od onog dijela ekonomskog područja zemlje koje je izravno dodijeljeno regiji. Slobodne zone, carinska skladišta i tvornice pod carinskim nadzorom, povezane su s regijama u kojima se nalaze.

7.08. Međutim, ta podjela područja nije sasvim u skladu s konceptom nacionalnog ekonomskog područja kako se upotrebljava u nacionalnim računima. Izvanregionalno područje sastoji se od dijelova ekonomskog područja zemlje koji se ne mogu izravno povezati s jednom regijom i isključeni su iz RERP-ova, tj.:

(a) nacionalnog zračnog prostora, teritorijalnih voda i epikontinentalnog pojasa u međunarodnim vodama iznad kojeg zemlja ima isključiva prava;

(b) teritorijalnih enklava tj. zemljopisnih područja u inozemstvu koja prema međunarodnim ugovorima ili međudržavnim sporazumima koriste državne agencije zemlje (veleposlanstva, konzulati, vojne baze, znanstveni centri itd.);

(c) ležišta nafte, prirodnog plina itd. u međunarodnim vodama izvan epikontinentalnog pojasa zemlje, koja iskorištavaju rezidentne jedinice.

7.09. Klasifikacija prema Statističkoj nomenklaturi teritorijalnih jedinica (NUTS) uspostavljena Uredbom (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (*) osigurava jedinstvenu i jednoobraznu raščlambu ekonomskog područja Unije. Za RERP-ove su potrebni statistički podaci na razini NUTS 2 kako je uobičajeno utvrđeno u okviru aktualnih aranžmana na temelju te uredbe. Za nacionalne potrebe regionalni računi mogu se izraditi i na detaljnijoj regionalnoj razini, odnosno prema potrebi na razini NUTS 3 (ESA 2010, točka 13.12.).

3. Bazična jedinica u izradi RERP-ova

7.10. Jedinice koje industrija upotrebljava za regionalne račune su lokalni JVD-ovi. Lokalni JVD je oblik proizvodne jedinice koji se može promatrati.

7.11. Statistički je pristup (industrija) upotrebljavati jedinicu koja se može promatrati, čak i ako se time odstupa od pojedinačne djelatnosti. Kao i kad je riječ o Sustavu nacionalnih računa iz 2008., u ESA-i 2010. prednost se daje statističkom pristupu i zagovara se lokalni JVD pri izradi nacionalnih računa prema industriji. Stoga se u njima definira ista jedinica za industrije, neovisno o tome jesu li one obuhvaćene na regionalnoj ili nacionalnoj razini.

7.12. Kao u ERP-ovima, u RERP-ovima se kao bazična jedinica za poljoprivrednu industriju upotrebljava poljoprivredno gospodarstvo, „prilagođeno" u skladu s određenim konvencijama radi poštovanja predmetnih ciljeva. Dva su temeljna razloga za taj izbor. S jedne strane, jedinica „poljoprivredno gospodarstvo" lokalni je JVD za poljoprivredu (usp. točke od 1.09. do 1.17.) koji se definira kao dio JVD-a koji se odnosi na lokalnu razinu. Lokalni JVD isto je tako najprikladnija jedinica za poljoprivrednu industriju, čak i ako uključuje nepoljoprivredne sporedne djelatnosti koje se ne mogu prikazati odvojeno od poljoprivrednih djelatnosti (usp. točke 1.15. i 1.16., točke od 1.25. do 1.32.).

7.13. Upotreba poljoprivrednog gospodarstva kao bazične jedinice znači uključivanje nepoljoprivrednih sporednih djelatnosti tih poljoprivrednih gospodarstava u RERP-ove (usp. točku 7.12.). S obzirom na to da je svrha ERP-ova mjeriti, opisati i analizirati ostvarivanje dohotka iz poljoprivredne gospodarske djelatnosti, iz njega su isključene jedinice koje se bave isključivo aktivnostima u slobodno vrijeme (npr. povrtnjaci i privatni uzgoj stoke). Nasuprot tomu, jedinice koje se bave samoopskrbnom poljoprivredom uključene su u ERP-ove (usp. točku 1.24.).

7.14. Poljoprivredno gospodarstvo referentna je jedinica za statistička istraživanja u području poljoprivrede, neovisno o tome jesu li istraživanja nacionalna ili regionalna. Prednost toga je što se evaluacije outputa u smislu količine mogu temeljiti izravno na statističkim sustavima za mjerenje područja, prinosa, veličina stada itd. Izbor poljoprivrednog gospodarstva omogućuje i bolju računovodstvenu dosljednost.

4. Metode izrade RERP-ova

7.15. U ESA-i (ESA 2010., točke od 13.24. do 13.32.) predlažu se dvije metode, koje se mogu primijeniti na industrije ili na institucionalne sektore: metoda odozdo prema gore i odozgo prema dolje. Metoda odozdo prema gore sastoji se od prikupljanja podataka na razini jedinica (lokalni JVD-ovi, institucionalne jedinice) i njihova zbrajanja kako bi se dobila regionalna vrijednost za različite agregate. Metodom odozgo prema dolje regionalne vrijednosti rekonstruiraju se raščlanjivanjem nacionalnih podataka s pomoću pokazatelja koji u što većoj mjeri odražava regionalnu raspodjelu predmetne varijable. Te se dvije metode mogu i kombinirati na različite načine, a ESA te kombinacije naziva „spojem metode odozdo prema gore i metode odozgo prema dolje". Međutim, mora se izbjeći prikupljanje istih informacija više od jedanput jer na taj način dolazi do suvišnosti u izvješćivanju o podacima. Iako se u brojnim slučajevima zapravo upotrebljava „spoj metode odozdo prema gore i metode odozgo prema dolje", ipak se prednost daje metodi odozdo prema gore. Pojedinosti o specifičnoj metodi i izvorima utvrđuju se potpuno transparentno u izvješćima o kvaliteti, pri čemu se navodi koji su regionalni podaci izravno prikupljeni, a koji se podaci temelje na nacionalnim podacima s regionalnim raščlambama na temelju pretpostavki.

5. Koncepti rezidentnosti i područja

7.16. Ekonomske transakcije i poduzeća i kućanstava mogu prelaziti regionalne granice. Poduzeća isto tako mogu poslovati u više regija, na stalnim lokacijama ili na privremenoj osnovi, npr. velika poljoprivredna gospodarstva mogu poslovati u različitim regijama. Stoga je potrebno jasno načelo kako bi se državama članicama pomoglo da pojedinoj regiji dosljedno dodjeljuju tu međuregionalnu aktivnost.

7.17. Regionalni računi industrija temelje se na kriteriju rezidentnosti proizvodne jedinice. Svaka industrija na regionalnoj razini odnosi se na skupinu lokalnih JVD-ova iste ili slične glavne gospodarske djelatnosti, od kojih svaki ima središte ekonomskog interesa na tom regionalnom području. To središte interesa najčešće je povezano s određenom dugoročnom lokacijom u regiji, kao što su institucionalne jedinice kojima pripadaju lokalni JVD-ovi.

7.18. Međutim, regionalni računi imaju niz različitih obilježja. Za određene djelatnosti nije uvijek lako definirati regiju kao posebno područje. Odnos između lokacije registriranog sjedišta i fizičke lokacije poljoprivrednog gospodarstva može biti problem jer se čimbenicima poljoprivredne proizvodnje može upravljati iz registriranog sjedišta u drugoj regiji. Kad je riječ o RERP-ovima, važno je razlikovati ta dva subjekta, stoga se poljoprivredno gospodarstvo mora dodijeliti regiji u kojoj se nalaze njegovi čimbenici proizvodnje, a ne regiji u kojoj se nalazi njegovo sjedište. Stoga jedno registrirano sjedište može imati nekoliko jedinica u smislu RERP-ova, tj. onoliko jedinica koliko je regija rezidentnosti za lokalne JVD-ove koji se nalaze izvan regije registriranog sjedišta.

7.19. Druga mogućnost, koja se u pravilu ne primjenjuje na nacionalne i regionalne račune, bila bi primjena strogo teritorijalnog koncepta. Taj koncept podrazumijeva da se djelatnosti dodjeljuju području na kojem se zaista obavljaju, neovisno o rezidentnosti jedinica koje su uključene u djelatnost.

7.20. Iako rezidentni pristup ima prednost kad je riječ o regionalnoj dodjeli transakcija rezidentnih jedinica, ESA-om 2010. predviđa se ograničeni opseg za primjenu teritorijalnog pristupa (ESA 2010., točka 13.21.). To se događa pri stvaranju zamišljenih jedinica za zemljišta i zgrade u regiji ili zemlji u kojoj se ta zemljišta ili zgrade nalaze.

7.21. U hipotetskom slučaju u kojem jedinice koje se nalaze u pojedinoj regiji obavljaju djelatnosti samo na svojem regionalnom području, koncept rezidentnosti podudara se s konceptom područja. To je tako i kad je riječ o regionalnoj dodjeli koja se temelji na zamišljenim jedinicama stvorenim za zemljišta ili zgrade i za poduzeća bez pravne osobnosti u drugim zemljama ili u regijama koje se razlikuju od regije rezidentnosti vlasnika.

6. Poljoprivredna industrija i karakteristične jedinice

7.22. Industrija se sastoji od svih lokalnih JVD-ova koji obavljaju istu ili sličnu gospodarsku djelatnost (usp. točku 1.59.). Poljoprivredna industrija, kako je opisana u ERP-ovima, u načelu odgovara odjeljku 01 u NACE-u Rev. 2, a razlike su prikazane u točkama od 1.62. do 1.66. Opseg RERP-ova utvrđuje se na temelju popisa karakterističnih djelatnosti sastavljenog za ERP-ove. Postoje neke razlike između poljoprivredne industrije u ERP-ovima, pa stoga i u RERP-ovima, i industrije uspostavljene za središnji okvir nacionalnih računa (usp. točku 1.93.).

B TRANSAKCIJE PROIZVODIMA

7.23. Vrednovanje poljoprivrednog outputa obuhvaća niz specifičnih problema. Najvažniji se odnose na sezonske proizvode, uzgoj stoke i vrijeme unosa u račune. Metodologijom za ERP-ove predviđaju se precizna pravila kojima se uređuje način na koji se uzimaju u obzir učinci skladištenja sezonskih proizvoda, način na koji se mjeri uzgoj stoke i način na koji se moraju bilježiti proizvodi čija je proizvodnja u tijeku. Ta načela moraju se poštovati pri izradi RERP-ova. Međutim, to ne isključuje određene prilagodbe na nacionalnoj razini, na primjer kad je riječ o uzgoju stoke. Potrebno je istaknuti da zbroj regionalnog vrednovanja mora biti jednak vrednovanjima u okviru ERP-ova.

1. Output

(a) Mjerenje outputa

7.24. Output regije u RERP-ovima znači svi proizvodi obuhvaćeni ERP-ovima koji su u računovodstvenom razdoblju proizvedeni u toj regiji po svim jedinicama poljoprivredne industrije, neovisno o tome jesu li namijenjeni stavljanju na tržište izvan industrije, prodaji drugim poljoprivrednim gospodarstvima ili, u određenim slučajevima, upotrebi u istom poljoprivrednom gospodarstvu. Kao posljedica toga:

(a) svi poljoprivredni proizvodi koji izlaze iz poljoprivrednog gospodarstva u regiji moraju se bilježiti kao dio outputa regije, neovisno o njihovu odredištu ili jedinici koja ih kupuje;

(b) određeni poljoprivredni proizvodi koje isto poljoprivredno gospodarstvo upotrebljava u obliku intermedijarne potrošnje moraju biti uključeni u output regije (usp. točku 2.056.).

7.25. Proces stočarske proizvodnje obično traje nekoliko godina. Pri vrednovanju stoke moraju se razlikovati životinje koje su klasificirane kao dugotrajna imovina (životinje za rasplod ili vuču, mliječne krave itd.) i one klasificirane kao zalihe (životinje namijenjene uglavnom za proizvodnju mesa). Stoga, kako bi se izbjeglo dvostruko računanje, s transakcijama koje uključuju premještanje životinja između poljoprivrednih gospodarstava (koje se smatra pozitivnom prodajom za poljoprivredna gospodarstva koja prodaju stoku i negativnom prodajom za poljoprivredna gospodarstva koja kupuju stoku) postupa se kako je utvrđeno u nastavku:

(a) transakcije između poljoprivrednih gospodarstava u istoj regiji koje uključuju životinje koje su klasificirane kao dugotrajna imovina međusobno se poništavaju, osim kad je riječ o troškovima prijenosa vlasništva (**); ne unose se kao prodaja poljoprivrednog gospodarstava i stoga nisu uključene u output predmetne regije;

(b) životinje klasificirane kao zalihe i one koje su predmet transakcije među regijama smatraju se pozitivnom prodajom (zajedno s izvozom) za regiju podrijetla, a životinje kupljene iz drugih regija negativnom prodajom (zajedno s uvozom) (***);

(c) ako se troškovi prijenosa vlasništva (prijevoz, trgovačke marže itd.) odnose na trgovinu životinjama koje su klasificirane kao zaliha, oduzimaju se od outputa; to se događa automatski kad je riječ o kupnjama od poljoprivrednih gospodarstava u drugim regijama jer su troškovi dio negativne prodaje, dok je, kad je riječ o prodaji pa tako i outputu, potrebna prilagodba za trgovinu životinjama među poljoprivrednim gospodarstvima u istoj regiji.

(b) Vrednovanje outputa

7.26. Output se vrednuje prema bazičnim cijenama (usp. točku 2.082.), tj. uključujući subvencije na proizvode umanjene za poreze na proizvode. Ta metoda izračuna znači da se porezi i subvencije na proizvode moraju raščlaniti po regijama.

2. Intermedijarna potrošnja

(a) Definicija

7.27. Intermedijarna potrošnja sastoji se od robe (koja nije dugotrajna imovina) i tržišnih usluga koji su potrošeni tijekom procesa proizvodnje druge robe (usp. točke od 2.097. do 2.109.).

7.28. Pri izradi RERP-ova intermedijarna potrošnja uključuje:

(a) poljoprivredne proizvode kupljene za potrošnju tijekom proizvodnog procesa od drugih poljoprivrednih gospodarstava (iz iste ili druge regije);

(b) određene proizvode upotrijebljene za potrošnju unutar jedinice, koji se unose kao output (usp. točke od 2.054. do 2.058. i točku 7.24.).

7.29. Poseban slučaj UFPIM-ova u regionalnim računima tretira se jednako kao u nacionalnim računima. Ako je procjena stanja kredita i depozita dostupna po regijama, može se upotrebljavati metoda odozdo prema gore. Međutim, procjene stanja kredita i depozita obično nisu dostupne po regijama. U tom se slučaju UFPIM-ovi dodjeljuju korisničkoj industriji primjenom druge najbolje metode: regionalni bruto output ili bruto dodana vrijednost prema djelatnosti služe kao indikatori raspodjele (ESA 2010., točka 13.40.).

(b) Vrednovanje intermedijarne potrošnje

7.30. Svi proizvodi i sve usluge koji se upotrebljavaju za intermedijarnu potrošnju moraju se vrednovati po kupovnoj cijeni (bez odbitnog PDV-a) (usp. točke od 2.110. do 2.114.).

3. Bruto investicije u kapital

7.31. Bruto investicije za poljoprivredu podijeljene su na:

(a) BIFK;

(b) promjene zaliha.

(a) BIFK

7.32. Investicije u fiksni kapital u poljoprivredi nastaju svaki put kad nositelj stekne ili proizvede dugotrajnu imovinu koja je namijenjena za upotrebu kao proizvodno sredstvo u procesu poljoprivredne proizvodnje tijekom razdoblja duljeg od godine dana. Kriterij dodjele za bilježenje BIFK-a odnosi se na korisničke industrije, a ne na industriju kojoj pripada zakonski vlasnik.

7.33. Dugotrajna imovina u vlasništvu višeregionalne jedinice dodjeljuje se lokalnim JVD-ovima koji se njome koriste. Dugotrajna imovina koja se upotrebljava za operativni leasing knjiži se u regiji vlasnika imovine, a ona koji se upotrebljava za financijski leasing knjiži se u regiji korisnika (ESA 2010., točka 13.33.).

7.34. Nova imovina koja se uključuje u fiksni kapital unosi se u bruto iznosu, tj. bez odbijanja potrošnje fiksnog kapitala. Osim toga, potrošnja fiksnog kapitala u pravilu se izračunava za tu imovinu. Neto investicije u kapital dobivaju se odbijanjem potrošnje dugotrajne imovine od bruto investicija u kapital.

7.35. Proizvodne jedinice mogu jedna drugoj prodavati postojeću imovinu, kao što su polovni strojevi. Kad se imovina kreće među industrijama i regijama, ukupna cijena koja se plaća mora biti uključena u BIFK u jednoj industriji ili regiji, a dobivenu cijenu oduzima se od BIFK-a u drugoj industriji ili regiji. Troškove prijenosa vlasništva nad imovinom, kao što su pravni troškovi prodaje zemlje i postojećih zgrada, kupac bilježi kao dodatni BIFK, čak i ako dio troškova snosi prodavatelj.

7.36. BIFK za stoku pojedine regije mora se utvrditi u skladu s ESA-om 2010 (točke od 3.124. do 3.138.) i točkama od 2.149. do 2.161. ovog Priloga. BIFK za stoku istovrijedan je razlici između nabave stoke tijekom godine (prirodni prirast i prodaja drugim regijama, uključujući uvoz), uključujući onu koja proizlazi iz vlastite proizvodnje, i otuđenja stoke (za klanje, prodaju drugim regijama, uključujući izvoz, ili bilo koju drugu finalnu uporabu). Pri agregiranju svih regija važno je da se međuregionalni tokovi međusobno poniš̌te (isključujući troškove prijenosa vlasniš̌tva) kako bi zbroj svih regionalnih BIFK-ova bio jednak BIFK-u iz nacionalnih poljoprivrednih računa. Kad se upotrebljava metoda odozdo prema gore, primjenjuje se sljedeće: prodaja životinja poljoprivrednim gospodarstvima u drugim regijama čini negativni BIFK, dok kupnja iz drugih regija čini pozitivni BIFK. Za izračun BIFK-a za stoku pojedine regije može se upotrijebiti preporučena neizravna metoda (usp. točku 2.156.).

(b) Promjene zaliha

7.37. Zalihe čini sva imovina koja nije dio fiksnog kapitala i koju u određenom trenutku privremeno drže proizvodne jedinice. Razlikuju se dvije vrste zaliha: zalihe inputa i zalihe outputa (usp. točku 2.171.).

7.38. Za životinje klasificirane kao zalihe, trgovina koja se mora uzeti u obzir pri izračunu promjena zaliha uključuje prodaju drugim regijama i kupnju iz drugih regija te uvoz i izvoz.

C TRANSAKCIJE RASPODJELE I DRUGI TOKOVI

7.39. Zbog praktičnih poteškoća u dobivanju pouzdanih regionalnih informacija o transakcijama raspodjele u određenim slučajevima, osobito kada jedinice obavljaju djelatnosti u više regija ili ako regija nije uvijek jasno definirano područje na kojem se obavljaju određene djelatnosti, jasno je zašto ESA obuhvaća regionalne račune u poljoprivrednoj industriji samo za nekoliko agregata: dodanu vrijednost, subvencije, poreze, naknade zaposlenicima, zakupnine i drugi dohodak, kamate i BIFK.

1. Opća pravila

7.40. Transakcije raspodjele bilježe se na obračunskoj osnovi, tj. u trenutku kad nastaje ekonomska vrijednost, dugovanje ili potraživanje, odnosno kad su transformirani ili stornirani ili prestanu postojati, a ne u trenutku kad je plaćanje stvarno izvršeno. To načelo bilježenja (koje se temelji na pravima i obvezama) primjenjuje se na sve tokove, bez obzira na to radi li se novčanim tokovima ili tokovima koji se javljaju između jedinica ili unutar jedne jedinice.

7.41. Međutim, ako se datum stjecanja potraživanja (duga) ne može točno odrediti, može se upotrijebiti datum plaćanja ili druga prihvatljiva približna vrijednost na obračunskoj osnovi (usp. točku 3.007.).

2. Dodana vrijednost

(a) Opća pravila

7.42. Dodana vrijednost rezultat je proizvodne djelatnosti gospodarstva ili neke od njegovih industrija tijekom određenog razdoblja te je izravnavajuća stavka na računu proizvodnje. To je razlika između vrijednosti outputa i vrijednosti intermedijarne potrošnje. To je ključna stavka u mjerenju produktivnosti gospodarstva ili industrije (usp. točku 3.013.) ili regije ili industrije u regiji.

(b) Vrednovanje dodane vrijednosti

7.43. Dodana vrijednost može se unijeti kao bruto vrijednost (bruto dodana vrijednost po bazičnim cijenama) ili kao neto vrijednost (neto dodana vrijednost po bazičnim cijenama), tj. prije ili poslije odbijanja potrošnje fiksnog kapitala. U skladu s metodom za vrednovanje outputa (bazična cijena) i intermedijarne potrošnje (kupovna cijena) dodana vrijednost mjeri se po bazičnoj cijeni (usp. točku 3.013.).

7.44. Upotreba bazičnih cijena znači da se porezi na proizvode i subvencije na proizvode moraju pripisati određenim dobrima i uslugama, koji se potom moraju raspodijeliti među regijama.

7.45. Dodana vrijednost po trošku faktora izračunava se tako da se od dodane vrijednosti po bazičnim cijenama oduzmu drugi porezi na proizvodnju i dodaju druge subvencije na proizvodnju. Neto dodana vrijednost po trošku faktora predstavlja dohodak faktorâ proizvodnje (usp. točku 3.014.).

3. Potrošnja fiksnog kapitala

7.46. U RERP-ovima se dobra i usluge koji čine fiksni kapital poljoprivrednog gospodarstva (kao što su nasadi koji nose višegodišnji urod, strojevi i zgrade, značajna poboljšanja zemljišta, softver, troškovi prijenosa vlasništva neproizvedene imovine) troše i habaju te zastarijevaju kao sredstvo proizvodnje u proizvodnom procesu. Takvo trošenje i habanje te zastarjelost mjere se kao potrošnja fiksnog kapitala. Slično kao i za ERP-ove, potrošnja fiksnog kapitala ne smije se izračunavati za životinje u produktivnoj dobi.

4. Subvencije

7.47. Na RERP-ove se primjenjuju jednaka pravila kao na ERP-ove: tokovi koji se klasificiraju kao subvencije za poslovanje u ERP-ovima jednako se klasificiraju u RERP-ovima, pri čemu se sličan tretman primjenjuje za tokove u obliku kapitalnih transfera.

5. Porezi

7.48. Na RERP-ove se primjenjuju jednaka pravila kao na ERP-ove: različite vrste poreza klasificiraju se na isti način u RERP-ovima i u ERP-ovima.

6. Naknade zaposlenicima

7.49. Za proizvođače, naknade zaposlenicima dodjeljuju se lokalnim JVD-ovima u kojima su zaposlenici zaposleni. Ako ti podaci nisu dostupni, naknade zaposlenicima dodjeljuju se primjenom druge najbolje metode koja se temelji na odrađenim satima. Ako nisu dostupne ni naknade zaposlenicima ni odrađeni sati, upotrebljava se broj zaposlenika po lokalnim JVD-ovima (usp. ESA 2010., točka 13.42.).

7. Neto poslovni višak

7.50. Neto poslovni višak dobiva se tako da se od neto dodane vrijednosti po bazičnim cijenama oduzmu naknade zaposlenicima i drugi porezi na proizvodnju te dodaju druge subvencije na proizvodnju.

8. Kamate, zakupnine

7.51. Na RERP-ove se primjenjuju jednaka pravila kao na ERP-ove: tokovi koji se klasificiraju kao kamate, zakupnine u ERP-ovima klasificiraju se na isti način u RERP-ovima.

9. Poljoprivredni poduzetnički dohodak: opća pravila izračuna

7.52. Od poslovnog viška oduzima se izravno plativi dohodak od imovine koji proizlazi iz poljoprivrednih djelatnosti i nepoljoprivrednih sporednih djelatnosti, tj. kamate koje se plaćaju na kredite ugovorene u vezi s tim djelatnostima, među ostalim i za kupnju poljoprivrednog zemljišta, te zakupnine koje se plaćaju vlasnicima zemljišta (usp. točke od 3.070. do 3.087.).

D KRATKI PREGLED PROVEDBE

1. Uvod

7.53. Cilj je ovog odjeljka istaknuti pojedine aspekte metodologije, a posebno izbor poljoprivrednog gospodarstva i mjerenje outputa.

7.54. Poljoprivredno gospodarstvo referentna je jedinica u statističkim istraživanjima u području poljoprivrede i na nacionalnoj razini i na podnacionalnoj razini. To je velika prednost za RERP-ove jer znači da se vrednovanje količina outputa može izravno temeljiti na statističkim sustavima za mjerenje površina zemljišta, prinosa, veličine stada itd. Prednost odabira poljoprivrednog gospodarstva jest i u omogućavanju veće dosljednosti računâ. Output i troškovi zapravo su povezani s istim skupovima jedinica, čak i ako se metode ekstrapolacije razlikuju od izvora do izvora. Na kraju, odabirom poljoprivrednog gospodarstva i konceptom karakterističnih djelatnosti i jedinica izbjegavaju se prilagodbe koje bi mogle biti sporne, kao što bi mogao biti slučaj za povrtnjake i privatni uzgoj stoke koji ne obavlja nositelj. Ta konvencija olakšava usporedbe među zemljama. Naime, poveznica sa statističkim podacima u fizičkim količinama, koje su ključne za poljoprivredu i jamče da će mjerenja računovodstvenih unosa biti dosljedna jer se time ograničavaju prilagodbe ili „izvanstatističke" korekcije, očigledno pojednostavnjuje i poboljšava izračune. Ti su aspekti također u skladu s ciljem davanja prednosti pristupu odozdo prema gore u RERP-ovima.

2. Definiranje regionalne poljoprivrede

7.55. Poljoprivredna industrija svake regije sastoji se od svih poljoprivrednih gospodarstava čiji se faktori proizvodnje nalaze u toj regiji. To načelo, koje je u skladu s konceptom rezidentnosti proizvodnih jedinica, može biti problematično na nekoliko načina: poljoprivredna statistika obično definira lokaciju poljoprivrednih gospodarstava prema njihovu sjedištu, a ne izravno prema lokaciji faktorâ proizvodnje. Te dvije lokacije nisu uvijek iste, a učestalost te pojave raste usporedo s veličinom poljoprivrednog gospodarstva. Stoga se pri izradi RERP-ova pojedina poljoprivredna gospodarstva ponovno klasificiraju po regijama, a u pojedinim slučajevima čak i podijeliti. To će vjerojatno biti teško izvesti u praksi, pa bi bilo poželjno zadržati istu lokaciju poljoprivrednih gospodarstava kao u statističkim istraživanjima. Međutim, taj prijedlog ovisi o dvama uvjetima: kao prvo, metoda utvrđivanja lokacije mora biti ista za sve regije u zemlji, a kao drugo, svi se računovodstveni unosi moraju vrednovati iz izvora koji upotrebljavaju ista pravila za utvrđivanje lokacije poljoprivrednih gospodarstava.

3. Mjerenje poljoprivrednog outputa

7.56. Poljoprivredni output uključuje određene poljoprivredne kulture koje isto poljoprivredno gospodarstvo ponovno upotrebljava u obliku intermedijarne potrošnje; to se uglavnom odnosi na proizvode za hranu za životinje. Kad je posebno riječ o ratarskim kulturama, regionalni output često se može odrediti na temelju količina ubranih u svakoj regiji, kojima se zatim dodjeljuje vrijednost na temelju cijena. U tom se slučaju vrednuje sav output, neovisno o tome je li namijenjen za stavljanje na tržište izvan industrije, prodaju drugim poljoprivrednim gospodarstvima ili upotrebu u istom poljoprivrednom gospodarstvu. Output svake regije stoga se prikuplja izravno, u skladu s konceptom koji se primjenjuje u ERP-ovima i RERP-ovima. Cijene na temelju kojih se vrednuje output koji čini potrošnju unutar jedinice isto se tako mogu temeljiti na regionalnim podacima, u skladu s cijenama po kojima se output stavlja na tržište. Međutim, nedostatak regionalnih podataka o cijenama predstavlja opći problem kad je riječ o vrednovanju i (regionalnog) outputa koji se stavlja na tržište i outputa koji čini potrošnju unutar jedinice. Stoga vrednovanje proizvoda koji čine potrošnju unutar jedinice u RERP-ovima donosi iste poteškoće kao i vrednovanje proizvoda koji se stavljaju na tržište. Očigledno, situacija je drukčija kad se količine ne mogu vrednovati na regionalnoj razini. U tom je slučaju metoda odozgo prema dolje utemeljena na vrednovanju na nacionalnoj razini jedina metoda koja se može upotrebljavati (****).

7.57. Kad je riječ o životinjama, neovisno o tome klasificiraju li se kao zalihe ili fiksni kapital, u obzir se uzimaju sljedeći elementi:

— regionalna vrednovanja promjena zaliha i BIFK-a u vezi sa životinjama jer su ta dva toka sastavnice neizravne metode izračuna outputa,

— vrednovanja trgovine životinjama među regijama jer je ta trgovina sastavnica neizravne metode izračuna outputa,

— raščlambu uvoznih i izvoznih tokova životinja po regijama,

— odgovarajući tretman troškova prijenosa vlasništva,

— metodu prilagodbe RERP-ova u odnosu na ERP-ove.

7.58. U određenim slučajevima neizravna metoda izračuna outputa životinja može biti prezahtjevna za provedbu na regionalnoj razini. U takvim je slučajevima bolje izračunati output na temelju modela u kojem se upotrebljavaju fizički podaci i zatim te vrijednosti prilagoditi vrijednostima iz ERP-a.

4. Neodvojive nepoljoprivredne sporedne djelatnosti

7.59. Postoji nekoliko načina uključivanja neodvojivih nepoljoprivrednih sporednih djelatnosti u RERP-ove, ovisno o vrsti djelatnosti. Neke od tih sporednih djelatnosti visoko su koncentrirane na regionalnoj razini, kao na primjer prerada poljoprivrednih proizvoda. U tom slučaju, vrednovanje outputa i količina i cijena može se temeljiti na lokalnim statističkim podacima. Za taj su output vrijednosti u ERP-ovima de facto jednake vrijednostima u RERP-ovima. Međutim, drugi slučajevi mogu biti zahtjevniji. Na primjer, neke djelatnosti možda nemaju regionalni izvor, posebno ako od početka nisu koncentrirane u određenim regijama. Kad je riječ o drugim djelatnostima, regionalne podatke pružaju statistička istraživanja ili informacije o mikroekonomskim računima (na primjer, mreža računovodstvenih podataka poljoprivrednih gospodarstava), ali nema jamstva da su ti podaci reprezentativni za regiju. Nadalje, podaci mogu biti stari i bez dostupnih izvora za pouzdano ažuriranje. Na kraju, kvalitativni pokazatelji ponekad nisu dostupni na regionalnoj razini. U svim tim slučajevima vrijednosti ERP-ova početna su točka RERP-ova i često se mora primjenjivati metoda odozgo prema dolje.

5. Intermedijarna potrošnja

7.60. Intermedijarna potrošnja u RERP-ovima uključuje poljoprivredne proizvode koje upotrebljavaju poljoprivredna gospodarstva, neovisno o tome trguju li njima izravno nositelji u istoj regiji ili u različitim regijama ili se mijenjaju njihovi vlasnici putem posrednika koji mogu i ne moraju postati vlasnici proizvoda prije nego što ih preprodaju. Osim toga, neki poljoprivredni proizvodi za potrošnju unutar jedinice također se unose kao intermedijarna potrošnja, posebno određeni nasadi koji se upotrebljavaju kao hrana za životinje. Kupnja životinja, čak i uvezenih, ne smije se unositi se kao intermedijarna potrošnja.

7.61. Prva metoda izračuna intermedijarne potrošnje poljoprivrednih proizvoda na regionalnoj razini izračun je razlike između outputa u RERP-ovima i onog dijela outputa koji je namijenjen za napuštanje relevantne industrije, na osnovi pojedinačnih proizvoda (*****). Međutim, to nije sasvim točan prikaz intermedijarne potrošnje poljoprivrednih proizvoda u svakoj regiji jer, iako uključuje poljoprivredne proizvode namijenjene za intermedijarnu potrošnju poljoprivrednih gospodarstava u drugim regijama, ne uključuje poljoprivredne proizvode koji potječu s poljoprivrednih gospodarstava u drugim regijama. Stoga se intermedijarna potrošnja mora prilagoditi u skladu s vrijednostima u ERP-ovima.

7.62. Moguća je i metoda izračuna s pomoću sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (FADN) kao izvora informacija. Taj izvor omogućuje vrednovanje intermedijarne potrošnje poljoprivrednih proizvoda neovisno o tome jesu li proizvode prodala druga poljoprivredna gospodarstva ili potječu iz drugih izvora, kao što je uvoz. Međutim, FADN ne obuhvaća na potpuno isti način proizvode koje isto poljoprivredno gospodarstvo upotrebljava kao intermedijarnu potrošnju te su stoga potrebne korekcije. Stoga se intermedijarna potrošnja i u tom slučaju mora prilagoditi u skladu s vrijednostima u ERP-ovima.

---

(*) Uredba (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 154, 21.6.2003., str. 1.).

(**) Sve dok se odgovarajuća kupnja i prodaja obavljaju u istom računovodstvenom razdoblju.

(***) Kupnja životinje nikad se ne bilježi kao intermedijarna potrošnja (u osnovi je riječ o stjecanju nedovršene proizvodnje, usp. točka 2.067.) i output životinja može se izračunati samo neizravno, na temelju prodaje, BIFK-a i promjene zaliha.

(****) U skladu s primijenjenom metodom potrošnja u jedinici prilagođava se vrijednostima iz ERP-a.

(*****) Isključeni su uvezeni poljoprivredni proizvodi (osim životinja).”.

*PRILOG II.*

*„PRILOG II.*

PROGRAM DOSTAVE PODATAKA

Za svaku stavku outputa (stavke od 01 do 18, uključujući podstavke) dostavlja se vrijednost u bazičnim cijenama i njezine sastavnice (vrijednost u proizvođačkim cijenama, subvencije i porezi na proizvode).

Podaci o računu proizvodnje i bruto investicijama u fiksni kapital dostavljaju se u tekućim cijenama i u cijenama iz prethodne godine.

Sve vrijednosti izražavaju se u milijunima jedinica nacionalne valute. Input rada iskazuje se u 1 000 godišnjih jedinica rada.

Podaci o regionalnim ekonomskim računima u poljoprivredi ('RERP-ovi') moraju se osigurati na razini NUTS 2 te dostaviti samo u tekućim cijenama.

1. Račun proizvodnje

| | | Prijenos koji se odnosi na izvještajnu godinu n | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | a | b | c | d |
| Stavka | Popis varijabli | Studeni godina n (procjene ERP-ova) | Ožujak godina n+1 (procjene ERP-ova) | Rujan godina n+1 (podaci o ERP-ovima) | Rujan godina n+2 (podaci o RERP-ovima) |
| 01 | ŽITARICE (uključujući sjeme) | X | X | X | X |
| 01.1 | Pšenica i pir krupnik | X | X | X | X |
| 01.1/1 | Meka pšenica i pir krupnik | — | — | X | X |
| 01.1/2 | Tvrda pšenica | — | — | X | X |
| 01.2 | Raž i suražica | X | X | X | X |
| 01.3 | Ječam | X | X | X | X |
| 01.4 | Zob i mješavine ljetnih žitarica | X | X | X | X |
| 01.5 | Kukuruzno zrno | X | X | X | X |
| 01.6 | Riža | X | X | X | X |
| 01.7 | Ostale žitarice | X | X | X | X |
| 02 | INDUSTRIJSKI USJEVI | X | X | X | X |
| 02.1 | Uljano sjeme i plodovi uljarica (uključujući sjeme) | X | X | X | X |
| 02.1/1 | Sjeme uljane repice i stočne repe | — | — | X | X |
| 02.1/2 | Suncokret | — | — | X | X |
| 02.1/3 | Soja | — | — | X | X |
| 02.1/4 | Druge uljarice | — | — | X | X |
| 02.2 | Proteinski usjevi (uključujući sjeme) | X | X | X | X |
| 02.3 | Sirovi duhan | X | X | X | X |
| 02.4 | Šećerna repa | X | X | X | X |

| | | Prijenos koji se odnosi na izvještajnu godinu n | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | a | b | c | d |
| Stavka | Popis varijabli | Studeni godina n (procjene ERP-ova) | Ožujak godina n+1 (procjene ERP-ova) | Rujan godina n+1 (podaci o ERP-ovima) | Rujan godina n+2 (podaci o RERP-ovima) |
| 02.5 | Drugi industrijski usjevi | X | X | X | X |
| 02.5/1 | Vlaknasto bilje | — | — | X | — |
| 02.5/2 | Hmelj | — | — | X | — |
| 02.5/3 | Ostali industrijski usjevi: ostalo | — | — | X | — |
| 03 | KRMNO BILJE | X | X | X | X |
| 03.1 | Kukuruz za silažu | — | — | X | X |
| 03.2 | Krmno korijenje (uključujući stočnu repu) | — | — | X | X |
| 03.3 | Drugo krmno bilje | — | — | X | X |
| 04 | POVRĆE I UKRASNO BILJE | X | X | X | X |
| 04.1 | Svježe povrće | X | X | X | X |
| 04.1/1 | Cvjetača | — | — | X | — |
| 04.1/2 | Rajčica | — | — | X | — |
| 04.1/3 | Drugo svježe povrće | — | — | X | — |
| 04.2 | Biljke i cvijeće | X | X | X | X |
| 04.2/1 | Sadnice | — | — | X | — |
| 04.2/2 | Ukrasno bilje i cvijeće (uključujući božićna drvca) | — | — | X | — |
| 04.2/3 | Nasadi | — | — | X | — |
| 05 | KRUMPIR (uključujući sjemenski) | X | X | X | X |
| 06 | VOĆE | X | X | X | X |
| 06.1 | Svježe voće | X | X | X | X |
| 06.1/1 | Stolne jabuke | — | — | X | — |
| 06.1/2 | Stolne kruške | — | — | X | — |
| 06.1/3 | Breskve | — | — | X | — |
| 06.1/4 | Drugo svježe voće | — | — | X | — |
| 06.2 | Agrumi | X | X | X | X |
| 06.2/1 | Slatke naranče | — | — | X | — |
| 06.2/2 | Mandarine | — | — | X | — |
| 06.2/3 | Limuni | — | — | X | — |
| 06.2/4 | Drugi agrumi | — | — | X | — |
| 06.3 | Tropsko voće | X | X | X | X |

| | | Prijenos koji se odnosi na izvještajnu godinu n | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | a | b | c | d |
| Stavka | Popis varijabli | Studeni godina n (procjene ERP-ova) | Ožujak godina n+1 (procjene ERP-ova) | Rujan godina n+1 (podaci o ERP-ovima) | Rujan godina n+2 (podaci o RERP-ovima) |
| 06.4 | Grožđe | X | X | X | X |
| 06.4/1 | Stolno grožđe | — | — | X | — |
| 06.4/2 | Ostalo grožđe | — | — | X | — |
| 06.5 | Masline | X | X | X | X |
| 06.5/1 | Stolne masline | — | — | X | — |
| 06.5/2 | Ostale masline | — | — | X | — |
| 07 | VINO | X | X | X | X |
| 07.1 | Stolno vino | — | — | X | — |
| 07.2 | Kvalitetno vino | — | — | X | — |
| 08 | MASLINOVO ULJE | X | X | X | X |
| 09 | DRUGI POLJOPRIVREDNI PROIZVODI | X | X | X | X |
| 09.1 | Biljni materijali koji se u prvom redu upotrebljavaju za pletarstvo | — | — | X | — |
| 09.2 | Sjeme | — | — | X | — |
| 09.3 | Ostali poljoprivredni proizvodi: ostalo | — | — | X | — |
| 10 | OUTPUT BILJNE PROIZVODNJE (01 DO 09) | X | X | X | X |
| 11 | ŽIVOTINJE | X | X | X | X |
| 11.1 | Goveda | X | X | X | X |
| 11.2 | Svinje | X | X | X | X |
| 11.3 | Konji | X | X | X | X |
| 11.4 | Ovce i koze | X | X | X | X |
| 11.5 | Perad | X | X | X | X |
| 11.6 | Ostale životinje | X | X | X | X |
| 12 | ŽIVOTINJSKI PROIZVODI | X | X | X | X |
| 12.1 | Mlijeko | X | X | X | X |
| 12.2 | Jaja | X | X | X | X |
| 12.3 | Drugi proizvodi životinjskog podrijetla | X | X | X | X |
| 12.3/1 | Neprerađena vuna | — | — | X | — |
| 12.3/2 | Čahure dudovih svilaca | — | — | X | — |
| 12.3/3 | Ostali proizvodi životinjskog podrijetla: ostalo | — | — | X | — |
| 13 | OUTPUT ŽIVOTINJA (11 + 12) | X | X | X | X |
| 14 | OUTPUT POLJOPRIVREDNIH DOBARA (10 + 13) | X | X | X | X |

| | | Prijenos koji se odnosi na izvještajnu godinu n | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | a | b | c | d |
| Stavka | Popis varijabli | Studeni godina n (procjene ERP-ova) | Ožujak godina n+1 (procjene ERP-ova) | Rujan godina n+1 (podaci o ERP-ovima) | Rujan godina n+2 (podaci o RERP-ovima) |
| 15 | OUTPUT POLJOPRIVREDNIH USLUGA | X | X | X | X |
| 15.1 | Poljoprivredne usluge | — | — | X | — |
| 15.2 | Zakup mliječne kvote | — | — | X | — |
| 16 | POLJOPRIVREDNI OUTPUT (14 + 15) | X | X | X | X |
| 17 | NEPOLJOPRIVREDNE SPOREDNE DJELATNOSTI (NEODVOJIVE) | X | X | X | X |
| 17.1 | Prerada poljoprivrednih proizvoda | X | X | X | X |
| 17.2 | Druge neodvojive sporedne djelatnosti (dobra i usluge) | X | X | X | X |
| 18 | OUTPUT POLJOPRIVREDNE INDUSTRIJE (16 + 17) | X | X | X | X |
| 19 | UKUPNA INTERMEDIJARNA POTROŠNJA | X | X | X | X |
| 19.01 | Sjeme i sadnice | X | X | X | X |
| 19.02 | Energija; maziva | X | X | X | X |
| 19.02/1 | — električna energija | — | — | X | — |
| 19.02/2 | — plin | — | — | X | — |
| 19.02/3 | — druga goriva i pogonska goriva | — | — | X | — |
| 19.02/4 | — drugo | — | — | X | — |
| 19.03 | Gnojiva i sredstva za poboljšanje tla | X | X | X | X |
| 19.04 | Sredstva za zaštitu bilja i pesticidi | X | X | X | X |
| 19.05 | Veterinarski troškovi | X | X | X | X |
| 19.06 | Hrana za životinje | X | X | X | X |
| 19.06/1 | — hrana za životinje kupljena od drugih poljoprivrednih gospodarstava | X | X | X | X |
| 19.06/2 | — hrana za životinje kupljena izvan poljoprivredne industrije | X | X | X | X |
| 19.06/3 | — hrana za životinje proizvedena i potrošena u okviru istog poljoprivrednog gospodarstva | X | X | X | X |
| 19.07 | Održavanje materijala | X | X | X | X |
| 19.08 | Održavanje zgrada | X | X | X | X |

| | | Prijenos koji se odnosi na izvještajnu godinu n | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | a | b | c | d |
| Stavka | Popis varijabli | Studeni godina n (procjene ERP-ova) | Ožujak godina n+1 (procjene ERP-ova) | Rujan godina n+1 (podaci o ERP-ovima) | Rujan godina n+2 (podaci o RERP-ovima) |
| 19.09 | Poljoprivredne usluge | X | X | X | X |
| 19.10 | Usluge financijskog posredovanja indirektno mjerene (UFPIM) | X | X | X | X |
| 19.11 | Ostala roba i usluge | X | X | X | X |
| 20 | BRUTO DODANA VRIJEDNOST U BAZIČNIM CIJENAMA (18–19) | X | X | X | X |
| 21 | POTROŠNJA FIKSNOG KAPITALA | X | X | X | X |
| 21.1 | Oprema | — | — | X | — |
| 21.2 | Zgrade | — | — | X | — |
| 21.3 | Nasadi | — | — | X | — |
| 21.4 | Drugo | — | — | X | — |
| 22 | NETO DODANA VRIJEDNOST U BAZIČNIM CIJENAMA (20–21) | X | X | X | X |

2. Račun stvaranja dohotka

| | | Prijenos koji se odnosi na izvještajnu godinu n | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | a | b | c | d |
| Stavka | Popis varijabli | Studeni godina n (procjene ERP-ova) | Ožujak godina n+1 (procjene ERP-ova) | Rujan godina n+1 (podaci o ERP-ovima) | Rujan godina n+2 (podaci o RERP-ovima) |
| 23 | NAKNADE ZAPOSLENICIMA | X | X | X | X |
| 24 | OSTALI POREZI NA PROIZVODNJU | X | X | X | X |
| 25 | OSTALE SUBVENCIJE NA PROIZVODNJU | X | X | X | X |
| 26 | FAKTORSKI DOHODAK (22–24 + 25) | X | X | X | X |
| 27 | POSLOVNI VIŠAK/MJEŠOVITI DOHODAK (22–23–24 + 25) | X | X | X | X |

3. Račun poduzetničkog dohotka

| | | Prijenos koji se odnosi na izvještajnu godinu n | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | a | b | c | d |
| Stavka | Popis varijabli | Studeni godina n (procjene ERP-ova) | Ožujak godina n+1 (procjene ERP-ova) | Rujan godina n+1 (podaci o ERP-ovima) | Rujan godina n+2 (podaci o RERP-ovima) |
| 28 | ZAKUPNINE I DRUGI IZDACI KOJE TREBA PLATITI ZA ZAKUP NEKRETNINA | X | X | X | X |
| 29 | OBVEZE ZA KAMATE | X | X | X | X |
| 30 | POTRAŽIVANJA ZA KAMATE | X | X | X | X |
| 31 | PODUZETNIČKI DOHODAK (27–28–29 + 30) | X | X | X | X |

4. Elementi računa kapitala

| | | Prijenos koji se odnosi na izvještajnu godinu n | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | a | b | c | d |
| Stavka | Popis varijabli | Studeni godina n (procjene ERP-ova) | Ožujak godina n+1 (procjene ERP-ova) | Rujan godina n+1 (podaci o ERP-ovima) | Rujan godina n+2 (podaci o RERP-ovima) |
| 32 | BIFK U POLJOPRIVREDNE PROIZVODE | — | — | X | X |
| 32.1 | BIFK u nasade | — | — | X | — |
| 32.2 | BIFK u životinje | — | — | X | — |
| 33 | BIFK U NEPOLJOPRIVREDNE PROIZVODE | — | — | X | X |
| 33.1 | BIFK u opremu | — | — | X | — |
| 33.2 | BIFK u zgrade | — | — | X | — |
| 33.3 | Ostali BIFK | — | — | X | — |
| 34 | BIFK (BEZ ODBITNOG PDV-A) (32 + 33) | — | — | X | X |
| 35 | NETO INVESTICIJE U FIKSNI KAPITAL (BEZ ODBITNOG PDV-A) (34–21) | — | — | X | X |
| 36 | PROMJENE ZALIHA | — | — | X | X |
| 37 | KAPITALNI TRANSFERI | — | — | X | X |
| 37.1 | Investicijske potpore | — | — | X | — |
| 37.2 | Ostali kapitalni transferi | — | — | X | — |

5. Input rada u poljoprivredi

| | | Prijenos koji se odnosi na izvještajnu godinu n | | |
|---|---|---|---|---|
| | | a | b | c |
| Stavka | Popis varijabli | Studeni godina n (procjene ERP-ova) | Ožujak godina n+1 (procjene ERP-ova) | Rujan godina n+1 (podaci o ERP-ovima) |
| 38 | UKUPNI INPUT RADA U POLJOPRIVREDI | X | X | X |
| 38.1 | Neplaćeni input rada u poljoprivredi | X | X | X |
| 38.2 | Plaćeni input rada u poljoprivredi | X | X | X” |